

KURENDA

Konsystorza biskupiego Przemyskiego o. ł.

1875.

Nr. IV.

Nauka kościoła katol. jest nadnaturalnem boskiem objawieniem, ogłoszonym przez L. 720.
Patryarchów i proroków, uzupełnionem i dokonaniem przez Jezusa Chrystusa, które za Polecą się
pośrednictwem Apostołów przeszło na kościół, a przezeń aż do dzisiejszego dnia, czyste WW. Ducho-
i nieskazitelne, strzeżone jest i opowiadane. To słowo z niebios, jest odwieczną, nie- wieństwu ka-
zmienną prawdą, której treścią jest Jezus Chrystus, „ten sam wczoraj i dzisiaj, ten sam techizm De-
po wszystkie wieki.“ Jeśli tedy na treść objawienia boskiego, zwrócimy uwagę, to nie harba przez
może być mowy o zmianie rzeczy istniejących, o wprowadzeniu nowych, nie może być ks. Henryka
mowy o nauce nowej, dotąd nieznaney. Biege na pol-
ski język
przełożony.

Zmianie ulegać może jedynie, zewnętrzna tego objawienia boskiego, szata: sposób Egz. po 60 ct.
udzielania, metoda nauki. Jak jest rzeczą niewątpliwą, że cała ludzkość ma na ziemi
zadanie: doskonalić się przez ustawiczny postęp w przyswojeniu sobie i zrozumieniu
objawienia boskiego, które udoskonalonem być już nie może, — tak też nie ulega wątpli-
wości, że sposób nauczania tego objawienia, — przedstawienie jego prawd łatwiejsze lub
trudniejsze, ułatwia także lub utrudnia zrozumienie tego objawienia, zwłaszcza dla mło-
dzieży.

Zawisło tu wiele krom łaski bożej od gorliwości i uzdolnienia nauczających, od po-
jętności i dobrej woli słuchaczy, ale zawisło także wiele od książki do nauczania nie-
zbędnej, od katechizmu, który ma zawierać treścią całą całość objawienia i jego wykład, a
który nauczający i nauczani winni mieć pod ręką.

Nie tajno WW. Duchowieństwu, jak niezmiernie ważną rzeczą, zwłaszcza w obecnych
czasach zubożnienia dla wiary św. jest pouczenie młodzieży w religii. Wiadomo także,

6557

MF 301

że ta praca, acz żmudna, często i przykra, właśnie dlatego, jest jedną z najzasłużeńszych prac kapłańskich, miłą Bogu i kościołowi, którego ojcowie nazwali młodzieź: „illustriorem portione gregis Christi.“ Tą pracą bowiem spełnia kapłan rozkaz Pański: „Sinite parvulos ad me venire;“ tą pracą kapłan, gdyby budowniczy boży, buduje i ozdabia w duszach młodzieży świątynie, w których ludzki rozum i wola, uczucie i wyobraźnia, myśl i czyn, uzacnione prawdami objawienia, ożywione i ozdobione, miłością Boga, brzmia świętą a zgodną pieśnią ku czci stwórcy, tą pracą, kapłan przysparza kościołowi, wierne i posłuszne dzieci, które z ufnością powierzają swe życie, jego sterowi, pod jego wodzą staczają cnoty święty bój, pod jego tarczą odnoszą chlubne zwycięstwa i za jego pośrednictwem biorą od Boga palmę nagrody. Owoż każdemu duszpasterzowi, zależeć będzie na tem, aby ułatwieniem nauki religii, ułatwił sobie i młodzieży, osiągnięcie tak świętego celu. A stać się to może za pomocą katechizmu, który co do układu (planu) i wykładu (metody) przedstawia całość prawd objawionych jaśniej, przystępniej, ułatwiając ich zrozumienie, pamiętanie i wykonanie. Takim jest katechizm Deharbéa, w przekładzie polskim ks. Henryka Biegi, — bo układem swoim i sposobem przedstawienia, obfitością, mimo umiarkowaną objętość, praktycznymi zastosowaniami, przewyższa katechizm Kaniyusza, dotąd używany. Katechizm ten, którego prenumerata była już poleconą kurendą N. V. z dnia 26. Lipca 1877. r. opuścił już prasę. Zwracamy nań ponownie uwagę WW. Duchowieństwa, polecając oraz przew. kks. Dziekanom, aby kondekanalnych kapłanów zachęcali do zaznajomienia się z tym katechizmem, który jest do nabycia u wydawcy, po cenie prenumeracyjnej 60 ct.

W Przemysłu 11. Marca 1878.

L. 620.

Udziela się do wiadomości WW. Duchowieństwa od pisanego rozporządzenia c. k. Ministerstwa W. i O. z dnia 4. Stycznia 1878. L. 16173. nego do Wys. c. k. Namiestnictwa we Lwowie a ogłoszonego w dzienniku urzędowym pod l. 5. ex 1878. w sprawie dotaku do funduszu religijnego z dochodów beneficjów nad koncywiarzami dotowanymi.

Abschrift eines Erlasses des h. kk. Ministeriums für Cultus und Unterricht vom 4.

Jänner 1878. Zl. 16173. an die Statthalterei in Lemberg.

In Ergänzung der Bestimmungen der §§. 4. und 34. der Vollzugsvorschrift vom 25.

März 1875. Nr. 39. R. G. Bl. zum Gesetze vom 7. Mai 1874. Nr. 51. R. G. Bl. über

die Religionsfondsbeiträge wird verordnet, das von einer beitragspflichtigen Partei, welche

eine Schmälerung ihrer Competenz durch den ihr bemessenen Religionsfondsbeitrag be-

hauptet vorzulegende Einbekenntniss über den Stand der Einnahmen und Ausgaben ist

längstens binnen 6 Wochen vom Tage der Zustellung des Zahlungsauftrages der bemes-

senden Landesbehörde zu überreichen, widrigens die Herabsetzung des Beitrags aus dem

Grunde einer Competenzschmälerung nur bei Nachweisung später eingetretener Änderun-

gen in dem Stande der Einnahmen und Ausgaben in Anspruch genommen werden kann.

Desgleichen hat die Anzeige solcher Veränderungen am Einkommen im Sinne des §. 34.

der Vollzugsvorschrift unter der nämlichen Rechtsfolge längstens binnen 3 Monaten nach

Eintritt der Veränderung zu geschehen. Diese Verordnung tritt sofort in Wirksamkeit

und sind in allen, wo vor ihrer Kundmachung bereits ein Zahlungsauftrag hinausgege-

ben wurde, die obigen Fristen vom Eintritte der Wirksamkeit der gegenwärtigen Ver-

ordnung zu berechnen.

W Przemysłu 8. Marca 1878.

Komisyja Archeologiczna Akademii Umiejętności w skutek wniosku profesora Dra L. 730. J. Szujskiego, przyjętego na jej posiedzeniu z dnia 15. Lipca 1875. r. wznosiła myśl (której urzeczywistnieniem już przed laty 18tu zajmował się prof. Dr. Majer, ówczesny Prezes Towarzystwa Nauk. Krak.), postanowiszy upraszać Przewielebne Konsystorze o nadawanie napisów, będących na pomnikach w kościołach i klasztorach dyccezyj galicyjskich wszystkich obrządków,

Chodzi o odpisy epigrafów, z nagrobków z czasów najdawniejszych, po koniec wieku XVIII.

Ufamy, że Przewielebne Konsystorze raczą nam pomódz w zebraniu tych napisów przez pośrednictwo Dekanatów w dyccezyach swoich.

Odpisujący wyrazi na wstępie relacji nazwisko miasta lub wsi, oraz dekanatu i obwodu. Napis poprzedzi objaśnieniem, gdzie się znajduje: czy wewnątrz czy zewnątrz kościoła, w kaplicy, w kruhcie, na korytarzach, w ścianie, w posadzce, na kamieniu, marmurze, bronzie etc. — jaki jest cały pomnik, który epigraf objaśnia. W przepisywaniu należy zachować ten sam porządek wierszy, w jakim są umieszczone na nagrobku, tę samą pisownię, nie poprawiając błędów lub pomyłek. Napisy trudniejsze do odczytania raczy odpisujący albo wiernie piórem skopijować, albo odcisnąć na bibule zmoczonej wodą z rozpuszczoną w niej gumą. Bibulę taką nie wprzód zdjąć należy z pomnika, aż zaschnie.

Pragnęlibyśmy, aby Przewielebni JXX. Dziekani dokładność zebranych epigrafów podpisami swojemi zatwierdzić raczyli. Po odebraniu, ogłosimy w dziennikach, że je otrzymaliśmy ¹⁾.

Wiemy, że w tym kierunku wiele już zrobiono, począwszy od 1655. r., gdy Starowski wydał swoje *Monumenta*, a skończywszy na licznych monografiach miast, wsi, kościołów i klasztorów, w ostatnich czasach wydanych; przecież nowy odpis nie tylko wtedy będzie użyteczny, gdy błąd poprawi, ale i wówczas, gdy autentyczność dawniejszego odpisu potwierdzi.

¹⁾ W skutku pierwotnej odezwy, znajdują się już w Archiwum Akademii Umiejętności, odpisy epigrafów z kościołów: w Andrychowie, Berwałdzie, Biesiadkach, Bieżanowie, Biskupicach, Bolechowicach, Chełmie (pod Bochnią), Choczni, Czudcu (pod Rzeszowem), Domosławicach (pod Melsztynem), Frydrychowicach, Gdowie, Giebułtowie, Gnojniku, Grabiu, Gręboszowie, Grojcu, Husiatynie, Hussowie, Jagielnicy, Inwałdzie, Jazłowcu, Konkolnikach (w Brzeżańskiem), Liczkowcach, Łancucie, Łazanach, Maniowach, Modlnicy, Niepołomicach, Olesku, Paleśnikach, Pilźnie, Pisarzowicach, Podkamieniu, Pogwizdowie, Ruszczy, z Rzeszowa (z kościoła pijarskiego), z Śnieżnej, ze Skały, Sromowiec, Starej-wsi, Strzyżowa, Tłuczani, Tyczyna, Wadowic, Willamowic, Wieliczki i Złotej. Teraz prof. Łepkowski obiecał oddać Akademii do publikacji, sporządzony przez siebie odpis wszystkich epigrafów z nagrobków, będących w kościołach miasta Krakowa.

Nie naszym dziełem, ale pracą Przewielebnego Duchowieństwa wszystkich obrządków będzie zbiór epigrafów z kościołów galicyjskich, jeśli odpisane i nam nadesłane zostaną. Urzeczywistnienie zaś tego zadania, o ile jest koniecznym dla studyów i badań historyi ojczyznej, o tyle pilne z powodu niszczenia się owych zabytków.

• W Krakowie dnia 15. Stycznia 1878. r.

Prezes Akademii Umiejętności
Dr. Majer.

Przewodniczący Komisji Archeologicznej
Łepkowski.

Sekretarz
Piotr Umiński.

L. 54/pr. Udziela się W.W. Ducho- wienstwu dziękczynny list Jego Excell. JX. Nuncyusza Apostolskiego za list Pasterski z powodu wy- boru Ojca Ś. wydany i za Świątopietrze w kwocie 500 złr. a. w.

Illme ac Rsmē Domine. Honori mihi duco certiore reddendi Dominationem Vestram Illmam ac Rsmam, rite me accepisse una cum perhumanis Suis litteris die 2. la- bentis mensis sub N. 35. datis epistolam pastoralem, quam Dominatio Vestra Illme ac Rsmā occasione evectiois Sanctissimi Domini Nostri Leonis XIII. ad Sedem Petri ad Clerum & populum Suæ diœcesi dedit.

Percepi etiam summam, quæ centum florenis ab Ipsa pientissime oblatis aucta a e. 500 florenos.

Gratum mihi fuit officium curandi, ut hæc pia dona sine mora ad pedes Summi Pa- tris deponerentur, neque prætermisi, quin Suæ Sanctitati de sensibus sincerrimæ læti- tiæ, quos Dominatio Vestra Illma et Rsmā ob faustissimum illum eventum in pasto- rali- bus Suis litteris expressit, de fidelitate subjectioni & adhæsiōne, qua Ipsa cum Clero Leona XIII. & populo fideli Suæ diœcesis Sacram personam Summi Pontificis prosequitur, referrem & pro Ipsa & omnibus Christi fidelibus, qui sollerti Suæ curæ pastorali sunt concrediti, Apostolicam benedictionem a Sua Beatitudine implorarem. Interim profunda cum vene- ratione permaneo. Dominationis Vestræ Illmæ ac Rsmæ Viennæ die 13. Martii 1878.

Illmo ac Rsmo Dno Dno Mathiæ Hirschler, Episcopo Premisliensi L. R. — Humus addmus Servus Ludovicus Archieppus Thessalonicensis, Nutius Aplicus.

W Przemyśle 16. Marca 1878.

Nr. 418. Rogationis ad S. Sedem Aplicam dirigendæ causa, provocamus omnes parochos, ut mediante respectivo officio decanali quamprimum Nobis exponant, a) num ipsimet una cum cooperatoribus suis legem, qua prohibetur esus carniū die Sabbathi per annum, sine magna difficultate servare possint, item b) in quantum eandem legem parochiani servant.

Premisliæ 25. Februarii 1878.

Okólnikiem z dnia 15. Marca 1872. L. 633. wzywaliśmy WW. Duchowienstwo do L. 779. zajęcia się składką na budowę kościoła w Baligrodzie w ziemi Sanockiej. Bóg widocznie wezwaniu do dziełu temu pobłogosławił, bo mimo licznych przeszkód z jakimi starania o zaopatrzenie składki w nie tego miasteczka i 20 wsi przyległych osobnym duszpasterzem, od r. 1854. walczyły jedną niedzielę musiały, budowa kościoła już się na dobre rozpoczęła, a utrzymanie tamże Expozytą 1ę bieżącego jest zabezpieczone. Ponieważ jednak fundusz budowy ze składek powstały już się cał- postu, na do- kiem wyczerpał, przeto wzywamy powtórnie WW. Duchowienstwo, ufni w Jego i wiernych kościoła w ofiarność, by w jedną z następných niedziel postu, zachęciło wiernych do składki na do- Baligrodzie. kończenie rozpoczętej budowy kościoła w Baligrodzie. Zebrane pieniądze zechce WW. Duchowienstwo wprost do kancelaryi Konsystorskiej odsełać, która je znowu odeszle komitetowi budowy rzeczzonego kościoła.

W Przemyślu 19. Marca 1878.

Maciej,

Biskup. m. p.

Z Konsystorza biskupiego o. ł.

W Przemyślu dnia 19. Marca 1878.

Ks. Ignacy Łobos,

Kanonik-Kanclerz,

